

SELETUSKIRI

Saaremaa Vallavolikogu määruse „Saaremaa valla 2021. aasta I lisaeelarve“ eelnõu juurde.

Põhitegevuse tulud

1. Eelarvesse võetakse Rahandusministeeriumi regionaalne toetus summas 20 000 eurot.
2. Eelarvesse võetakse riigieelarve tasandus- ja toetusfondi eraldised. Lisaeelarvega korrigeeritakse toetuste summasid, mis on valla 2021. aasta eelarvesse võetud 2020. aasta määrades. Üldhariduskoolide pidamise toetus suurenes 142 000 eurot, koolieelsete lasteasutuste õpetajate töjõukulude toetus vähenes 1 228 eurot, huvihariduse ja -tegevuse toetus suurenes 16 154 eurot, sotsiaalse kaitse toetused suurenesid 126 137 eurot, rahvastiku toimingute kulude hüvitis suurenes 1 873 eurot, kohalike teede hoiu toetus vähenes 87 037 eurot ning tasandusfond suurenes 214 642 eurot. Kokku suurenes riigieelarve toetus 412 541 eurot. Kohalike teede hoiu toetus vähenes seoses Saaremaa idapiirkonna teederegistri andmete korrastamisega.
3. Eelarvesse võetakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi veetranspordi täiendav toetuse osa summas 135 600 eurot. Kinnitatud eelarves on toetus summas 157 313 eurot, mis oli samas määras 2020. aasta toetusega. Peale lisaeelarvet jääb veetranspordi toetuseks 292 913 eurot.
4. Eelarvesse võetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti toetus MTÜ Visit Saaremaa projektile „Pulmasaar Saaremaa turundusprojekt“ summas 2 445 eurot.
5. Eelarvesse võetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti LEADER-meetme toetus projektile „Saare maakonna piirkondade turismitaristu parendamine“ summas 14 501 eurot.
6. Eelarvesse võetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti LEADER-meetme toetus projektile „Saaremaa, Ruhnu ja Muhu saarte atraktiivsuse tõstmine läbi ajakirja Mo Saaremaa“ summas 18 849 eurot.
7. Eelarvesse võetakse Riigi Tugiteenuste Keskuse toetus kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmiseks projektile „Lääne-Eesti vesiviljeluse tegevuskava“ summas 35 000 eurot. Täiendavalt võetakse eelarvesse Hiiumaa Vallavalitsuse omaosalus projektis summas 1 500 eurot.
8. Eelarvesse võetakse Rahandusministeeriumi poolt eraldatud tegevustoetus sihtasutusele Saare Arenduskeskus summas 11 566 eurot projekti „Maakonna ühiselt täidetavad ülesanded“ vahenditest.
9. Eelarvesse võetakse Kredex lammutamise toetus summas 24 475 eurot Orissaare piirkonna vana surnukuuri lammutamiseks ja Salme piirkonna staadionihoone lammutamiseks.
10. Eelarvesse võetakse Keskkonnainvesteeringute Keskuse eraldatud auhinnaraha summas 50 000 eurot. Konkursi eesmärk oli selgitada välja kohalikud omavalitsused, kes on oma tegevusega panustanud negatiivse keskkonnamõju vähendamisse, väärtustanud looduslähedast elukeskkonda ning suurendanud elanike keskkonnateadlikkust. Saaremaa valda pärjati 2020. aasta lõpus tiitliga „Aasta keskkonnasõbralik kohalik omavalitsus“, tiitliga kaasnes auhinnaraha valla keskkonnaheaolu edendamiseks.

11. Eelarvesse võetakse Riigi Tugiteenuste Keskuse toetus kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmiseks projektile „Biojäätmete kogumis- ja käitluspotentsiaali väljaselgitamine“ summas 22 950 eurot. Täiendavalt võetakse eelarvesse Muu Vallavalitsuse projekti omaosalus summas 243 eurot.
12. Eelarvesse võetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti toetus projektile „Põduste jõe kallasraja rekonstrueerimine“ summas 62 640 eurot.
13. Eelarvesse võetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti toetus projektile „Tori jõe puhastamine“ summas 59 880 eurot.
14. Eelarvesse võetakse Rahandusministeeriumi toetus maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeetmest projektile „Euroopa Spordilinna 2020 raames liikumisharrastuste edendamine“ summas 11 500 eurot.
15. Eelarvesse võetakse Eesti Kultuurkapitali toetus summas 500 eurot projektile „Eerik Haameri nimeline kunstistipendium silmapaistvate saavutuste tunnustamiseks kunstivaldkonnas“.
16. Eelarvesse võetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti toetus projektile „Viikingiaasta 2021“ Saarte Kalanduse voorust summas 14 778 eurot ja Saarte Koostöökogu voorust summas 13 957 eurot.
17. Eelarvesse võetakse Rahandusministeeriumi toetus maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeetmest projektile „Viikingiaasta 2021“ summas 30 000 eurot.
18. Eelarvesse võetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametilt Kärļa Spordihalli söökla koolipiima ja -puuvilja toetus summas 1 700 eurot.
19. Eelarvesse võetakse haridusasutuste omatulud toitlustamiskulude katteks summas 56 285 eurot.
20. Eelarvesse võetakse Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetus projektile „Saaremaa valla üleujutusalaade uuring“ summas 32 424 eurot ja toetus projektile „Saaremaa valla mürakaart ja müra vähendamise tegevuskava koostamine,“ summas 40 320 eurot.
21. Eelarvesse võetakse Sotsiaalkindlustusameti toetus projektile „Piirkondliku paindlikkusega inimesekeskne hoolekandemudel“ summas 51 085 eurot.
22. Eelarvesse võetakse Siseministeeriumi sihtotstarbeline eraldis summas 11 500 eurot kogukonna turvalisuse suurendamiseks ning sellega seotud tegevuste rahastamiseks Saare maakonnas.
23. Eelarvesse võetakse Siseministeeriumi toetus projektile „Kodud tuleohutuks“ summas 16 000 eurot.
24. Eelarvesse võetakse Siseministeeriumi sihtotstarbeline eraldis summas 5 750 eurot Saare maakonna elanikkonna teadlikkuse tõstmiseks kriisisituatsioonides.
25. Eelarvesse võetakse Riigi Tugiteenuste Keskuse toetus projektile „Saare maakonna turundus- ja kommunikatsioonitegevused Läti ja Leedu külastajate suunal“ summas 30 000 eurot.
26. Eelarvesse võetakse Laucu Celotajs toetus projektile „Läti - Eesti militaarpärandi turism“ summas 1 269 eurot.
27. Eelarvesse võetakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi toetus summas 5 462 eurot kohaliku omavalitsuse sündmuste infoteenuse projektiks.
28. Eelarvesse võetakse Rahandusministeeriumi projekti „Kohaliku omaalgatuse programm“ toetus summas 82 518 eurot.

29. Eelarvesse võetakse Haridus- ja Teadusministeeriumi toetus summas 43 471 eurot haridusasutuste koolitusteks ning aineolümpiaadide korraldamiseks.
30. Eelarvesse võetakse hallatavate asutuste 2021. aasta projektitoetused ja omatulud summas 19 422 eurot.
31. Eelarvesse võetakse Kuressaare Hoolekande koduteenuse osutamise tasu summas 90 000 eurot. Alates 1. aprillist 2021. aastast on koduteenused tasulised. Keskmiselt on ühe kliendi teenuse hind 4 eurot tund, kahe pereliikme puhul on teenuse hind 6,50 eurot tund. Sotsiaaltööspsialisti määramiseta koduteenus maksab 16 eurot tund. Kuressaare Hoolekande tasuliste teenuste hinnakiri kinnitati Saaremaa vallavalitsuse 24. novembri 2020 .a korraldusega nr 2-3/1978.

Põhitegevuse kulud

32. Eelarvesse võetakse majandamiskulud 2020. aasta jäägist summas 1 271 eurot projektile „Meri ja mina“. 2020. aastal ei olnud võimalik projekti täies mahus ellu viia ja osad tegevused pidi edasi lükkama 2021. aastasse. Projekti raames korraldab Kuressaare politseijaoskond interaktiivseid mereohutuse tunde noortele. 2021. aasta põhieelarves on ette nähtud vahendid projekti elluviimiseks summas 5 000 eurot.
33. Eelarvesse võetakse sadamate süvendamiseks ja korrashoiuks majandamiskulud summas 30 000 eurot, sealhulgas süvendatakse Kuressaare Jahisadama kanali faarvaater. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
34. Eelarvesse võetakse veetranspordi tegevusala majandamiskulud summas 135 600 eurot seoses sadamatasude ja laevade remondivajaduse suurenemisega Saaremaa ja Vilsandi saare vahelisel Papissaare - Vikati laevaliini ning Saaremaa ja Abruka saare vahelisel Roomassaare - Abruka laevaliini opereerimiseks. Kulu kaetakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi veetranspordi täiendavast toetusest.
35. Eelarvesse võetakse projekti „Pulmasaar Saaremaa turundusprojekt“ majandamiskulud summas 2 445 eurot. Projekti raames korraldati MTÜ Visit Saaremaa poolt Kuressaare piiskopilinnuses kahel järjestikusel aastal pulmamess „Saarepulg“.
36. Eelarvesse võetakse projekti „Saare maakonna piirkondade turismitaristu parendamine“ majandamiskulud summas 14 501 eurot, mis kaetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti LEADER-meetme toetusest. Projekti omafinantseeringuks täiendavaid vahendeid eelarvesse ei võeta.
37. Eelarvesse võetakse projekti „Saaremaa, Ruhnu ja Muhu saarte atraktiivsuse tõstmine läbi ajakirja Mo Saaremaa“ majandamiskulud summas 18 849 eurot, mis kaetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti LEADER-meetme toetusest. Projekti omafinantseeringuks täiendavaid vahendeid eelarvesse ei võeta.
38. Eelarvesse võetakse turismi- ja turundusteenistuse majandamiskulud summas 16 189 eurot seoses 2020. aasta ürituste edasilükkumisega 2021. aastasse. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
39. Eelarvesse võetakse majandamiskulud projekti „Lääne-Eesti vesiviljeluse tegevuskava“ teostamiseks summas 41 177 eurot. Projekti raames tellitakse uuring, mis on aluseks ettevõtetele oma tegevuse kavandamisel, tehnoloogia valikul ja tööjõu väljaõppel. Omavalitsused saavad töö tulemusena planeeringutes arvestada vesiviljeluse

arenguvajadustega, samuti (sadama) taristu arendamise vajadustega, millesse kaasatakse sadamate valdajaid. Projekti rahastatakse Riigi Tugiteenuste Keskuse kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmise toetusest summas 35 000 eurot. Projekti omaosalus summas 6 177 eurot kaetakse Hiiumaa Vallavalitsuse poolt summas 1 500 eurot ja Saaremaa valla projektide omaosaluse katmise vahenditest summas 4 677 eurot.

40. Eelarvesse võetakse projekti „Läänemere saarte rahvusvaheline koostöö“ raames majandamiskulud Bornholmi saarel toimuva Saaremaa kultuurifestivali korraldamiseks summas 10 000 eurot ning rahvusvahelise koostöö arendamiseks summas 9 076 eurot.
41. Eelarvesse võetakse projekti „Maakonna ühiselt täidetavad ülesanded“ 2020. aasta majandamiskulude jääk summas 62 196 eurot. Eelarvesse võetakse tegevustoetus sihtasutusele Saare Arenduskeskus summas 11 566 eurot. Kulu kaetakse projekti „Maakonna ühiselt täidetavate ülesanded“ vahenditest.
42. Eelarvesse võetakse projekti „Kohaliku omaalgatuse programm“ 2020. aasta jääk projektitoetusteks summas 551 eurot.
43. Eelarvesse võetakse LEADER/KOP omaosaluste katmiseks 2020. aasta eelarve vahendite jääk summas 7 242 eurot.
44. Eelarvesse võetakse projekti „Saaremaa valla üleujutusosalade uuring“ majandamiskulud summas 46 200 eurot, millest projekti omaosalus 13 776 eurot kaetakse 2020. aasta jäägist. Eelarvesse võetakse projekti „Saaremaa valla mürakaart ja müra vähendamise tegevuskava koostamine“ majandamiskulud summas 46 544 eurot, millest projekti omaosalus 6 224 eurot kaetakse 2020. aasta jäägist.
45. Eelarvesse võetakse majandamiskulud summas 24 475 eurot Orissaare piirkonna vana surnukuuri lammutamiseks ja Salme piirkonna staadionihoone lammutamiseks. Kulu kaetakse Kredexi toetusest.
46. Eelarvesse võetakse majanduskulu optika töödeks 14 000 eurot. Tööde sisu on teenuskeskuste ja hallatavate asutuste optikaühenduste väljaehitus ja liitumine riigi andmesidevõrguga. Liitumised on kavandatud Salme Põhikoolile, Salme Rahvamajale (sh teenuskeskusele), Valjala Lasteaiale, Kärla Lasteaiale, Kärla Spordihallile, Lümända Põhikoolile, Lümända teenuskeskusele, Leisi teenuskeskusele ja Karja Rahvamajale. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
47. Eelarvesse võetakse majandus- ja haldusosakonna 2020. aastal alustatud remondifonditööd summas 26 223 eurot, mis lõpetatakse 2021. aastal ja tekkepõhiselt kajastatakse 2021. aasta eelarve täitmisel: Pammana külas ennistatud bussipeatuse valgusti paigaldamiskulud, majandamiskulud liikumisraskustega inimeste ligipääsu tagamiseks Tallinna 10 ja Lossi 1 hoonesse ja avaliku WC kasutamiseks. Marientali 27 keldrikorruse riietusruumide ja WC korrastuskulud summas 10 925 eurot kajastatakse ümberkannetes investeeringuna tulenevalt objekti kogumaksumusest. Antud tegevused olid kavandatud 2020. aasta lõpus ja jätkuvad 2021. aastal. Kulud kaetakse likviidsetest vahenditest.
48. Eelarvesse võetakse MTÜ Päikesepesa 2020. aasta tegevustoetuse jääk Mändjala supelranna korrashoiuks summas 3 000 eurot. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
49. Eelarvesse võetakse majandamiskulud keskkonnavalasteks koolitusreisideks, keskkonnavalaseks avalikuks ürituseks, rannaalade taastamiseks Roomassaare

poolsaarel, väärtuslike maastike, pärandkultuuriobjektide ja hiiepaikade uuringuks ning Pihla piirkonna CNG-koolibussi soetamise osaliseks rahastamiseks Keskkonnainvesteeringute Keskuse „Aasta keskkonnasõbralik kohalik omavalitsus“ auhinnaraha vahenditest summas 50 000 eurot.

50. Eelarvesse võetakse majandamiskulud summas 23 193 eurot projekti „Biojätmete kogumis- ja käitluspotentsiaali väljaselgitamine“ teostamiseks. Projekti raames tellitakse NutriLoop OÜ-lt uuring, mille eesmärk on Saare maakonnas tekkivate biojätmete hetkeolukorra kaardistamine ja ringmajandusel põhineva biojätmete väärindamissüsteemi väljatöötamine. Uuringu käigus hinnatakse piirkonnas tekkivate biojätmete hulka (nii reaalne kui potentsiaalne) ning kirjeldatakse kogumise ja ringlussevõtu toimingud. Selle teabe alusel luuakse optimaalse, tervikliku ja innovaatilise biojätmete väärindamissüsteemi kavand. Uuringu eeldatav valmimisaeg on 30.06.2021. Projekti rahastatakse Riigi Tugiteenuste Keskuse kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmise toetusest summas 22 950 eurot. Projekti omaosalus summas 4 050 eurot kaetakse Muhu Vallavalitsuse poolt summas 243 eurot ja Saaremaa valla projektide omaosaluse katmise vahenditest summas 3 807 eurot.
51. Eelarvesse võetakse täiendavad vahendid lumetõrje majandamiskuludeks summas 250 000 eurot tulenevalt 2021. aasta alguse ilmastikuoludest. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
52. Eelarvesse võetakse Põduste jõe kallakraja rekonstrueerimiseks 69 600 eurot. Kulud kaetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti toetusest summas 62 640 eurot. Omaosalus 6 960 eurot kaetakse likviidsetest vahenditest.
53. Eelarvesse võetakse tööjõukulud summas 8 000 eurot ja majandamiskulud summas 6 000 eurot Saaremaa Halduse võsa niitmise masina opereerimiseks. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
54. Eelarvesse võetakse majandamiskulud projektile „Tori jõe puhastamine“ summas 59 880 eurot. Projekti raames eemaldatakse Tori jõest setted ja taimestik (peamiselt pilliroog), et kaladel oleks paremad kudemisvõimalused Tori ja ka Põduste jões. Tori jõe puhastamine setetest ja taimestikust on oluline nii selleks, et kalad pääseksid sinna ja selle kaudu ka Põduste jõkke kudema, kui ka selleks, et kalade noorjärgud hiljem merre tagasi saaksid liikuda. Tööd on plaanis ellu viia kalade kudeperioodi välisel ajal 2021. aasta teises pooles. Kulu kaetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti toetusest, omafinantseeringuks täiendavaid vahendeid eelarvesse ei võeta.
55. Eelarvesse võetakse majandamiskulud Orissaare Spordihoone kaasaegse kassasüsteemi soetamiseks summas 1 228 eurot. Sellega parandatakse sularaha arvepidamist hallatavas asutuses. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
56. Eelarvesse võetakse Saaremaa Spordikooli huvihariduse toetuse projekti „Innovaatilised treeningvahendid laskmise treeninguteks“ 2020. aasta jääk summas 1 795 eurot.
57. Eelarvesse võetakse projekti „Euroopa Spordilinna 2020 raames liikumisharrastuste edendamine“ projektitoetused summas 11 500 eurot. Kulu kaetakse maakondade arengustrateegiate elluviimiste toetusmeetmest.
58. Eelarvesse võetakse huvihariduse ja -tegevuse 2021. aasta täpsustatud toetus summas 16 154 eurot.

59. Eelarvesse võetakse Eesti Kultuurkapitali toetus summas 500 eurot projektile „Eerik Haameri nimeline kunstistipendium silmapaistvate saavutuste tunnustamiseks kunstivaldkonnas“.
60. Eelarvesse võetakse tegevustoetus summas 923 eurot mittetulundusühing Saaremaa Meeskoor SÜM-i 2020. aasta kasutamata tegevustoetusest seonduvalt 2020. aastal vähendatud mahus läbiviidud üritustega.
61. Eelarvesse võetakse Kuressaare Kultuurivara projekti „Maire Männiku loomingu valiknäituse korraldamine Raegaleriis“ toetus summas 900 eurot. Eesti Kultuurkapitali toetus laekus 2020. aasta lõpus. Eelarvesse võetakse Kuressaare Kultuurivaras 2021. aastal toimunud kontserdi „Õrntumedana ja lumena“ 2020. aastal eelmüügist ostetud piletite omatulu summas 752 eurot.
62. Eelarvesse võetakse täiendav personalikulu Karja Rahvamajale summas 2 567 eurot töötasu ühtlustamise eesmärgil. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
63. Eelarvesse võetakse Kuressaare Teater SA täiendav tegevustoetus summas 8 052 eurot. Kinnitatud eelarves on baasnumber 2020. aasta eelarve tasemel, sest eelarve kinnitamise hetkel puudus info Kultuuriministeeriumi eraldise suurusest Kuressaare Teater SA-le 2021. aasta eelarves. Vastavalt Kuressaare Teater SA ja Saaremaa Vallavalitsuse vahel sõlmitud sihtfinantseerimislepingule eraldavad Kultuuriministeeriumi ja Saaremaa vald toetust võrdsetes osades. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
64. Eelarvesse võetakse projekti „Viikingiaasta 2021“ majandamiskulud summas 62 980 eurot. Projekti eesmärk on Saare maakonna viikingitega seotud kultuuripärandi tutvustamine, maakonna ühise identiteedi tugevdamine ning viikingileidude olulisuse teadvustamine nii kodumaal kui lähiriikides. Kulud kaetakse Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ameti toetustest summas 28 735 eurot, likviidsetest vahenditest summas 4 245 eurot ja Rahandusministeeriumi maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeetmest summas 30 000 eurot.
65. Eelarvesse võetakse 2020. aastal enamlaekunud toidurahade jäägid summas 12 455 eurot.
66. Eelarvesse võetakse MTÜ Saarepiiga Koolituse tegevustoetus Luce Kooli toetuseks summas 40 946 eurot. Toetuse eraldamise aluseks on Saaremaa Vallavolikogu 20.11.2020 määrus nr 40 „Eraüldhariduskoolidele tegevuskulutoetuse andmise tingimused ja kord“. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
67. Eelarvesse võetakse majandamiskulud Saaremaa Ühisgümnaasiumile arvutite soetamiseks summas 2 541 eurot. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
68. Eelarvesse võetakse Kärla Põhikooli akustikaplaatide paigaldamiseks 4 480 eurot eesmärgiga parandada õppeasutuse ruumiakustikat. Kulud kaetakse likviidsetest vahenditest.
69. Eelarvesse võetakse Pihtla Kooli, Kaali Kooli, Kihelkonna Kooli ja Saaremaa Laste ja Perede Tugikeskuse huvihariduse toetuse 2020. aasta jäägid summas 23 824 eurot.
70. Eelarvesse võetakse Salme Põhikoolile eraldatud regionaalne toetus jõusaali investeringuks ja inventari soetamiseks summas 5 000 eurot.

71. Eelarvesse võetakse Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse 2021. aasta täpsustunud riigieelarveline toetus majandamiskuludeks summas 65 765 eurot ning vähendatakse õpilaste transpordikulude eelarvet vastavalt teenuse hanke tulemustele 3 400 eurot.
72. Eelarvesse võetakse majandamiskulud Kahtla Lasteaed-Põhikooli 2020. aasta laulu- ja tantsupeo kollektiivi toetusest summas 580 eurot.
73. Eelarvesse võetakse Upa asenduspinna remonditööde teostamiseks täiendavalt 15 157 eurot. Tööde maksumuseks oli kavandatud 119 406 eurot, kuid ehitushanke tulemusena tööd kallinesid. Hoone omanik teostab töid 36 527 euro eest, kokku on remonditööde maksumus 171 090 eurot. Teisel lugemisel võetakse eelarvesse vahendid täiendavateks asenduspinna kuludeks summas 50 000 eurot¹. Asenduspinnal töötab Kuressaare Hariduse Kool 2021/2022 õppeaastal ja seejärel Kuressaare Vanalinna Kool 2022/2023 õppeaastal. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
74. Eelarvesse võetakse üldhariduskoolide põhikooli astme õpetajate tööjõukuludeks kokku 306 437 eurot. Sellest 226 157 euro võrra on suurendatud koolide 2021. aasta tööjõukulusid ning 80 280 eurot jäetud reservi, et oleks võimalik katta eelarveaastas oleva kahe õppeaasta erinevused. Kuna 2021. aasta eelarve koostamisel polnud infot, milliseks kujuneb riigieelarve haridustoetuse tööjõukulu 2021. aastal koos Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse osaga, siis on vastavalt tegelike eraldiste muutustele korrigeeritud üldhariduskoolide tööjõukulusid. Suurenenud on haridusliku erivajadustega õpilaste arv, kuid toetusfond katab vastavad vajalikud kulud vaid osaliselt, samuti ei kata toetusfond kogu ulatuses põhikooliastme õpetajate tööjõukulu. Nii haridusliku erivajadusega õpilaste kui põhikooliastme õpetajate tööjõukulu toetusfondi ületav osa kaetakse likviidsetest vahenditest.
75. Eelarvesse võetakse Kuressaare Muusikakooli projektide 2020. aasta jäägid majandamiskuludeks summas 670 eurot.
76. Eelarvesse võetakse majandamiskulu õpilaste transpordi korraldamiseks Tartu Hiie Kooli summas 3 420 eurot. Tartus asuv Hiie Kool on lasteaed-kool kuulmispuudega lastele, kus õpib kaks Saaremaa valla last. OÜ Siinorite Transport viib õpilased Kuressaarest Pärnusse ja toob Pärnust Kuressaarde õppeperioodil kaks korda nädalas. Pärnust lähevad õpilased edasi Tartu Hiie Kooli Pärnu linna sotsiaaltranspordi projekti toel. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
77. Eelarvesse võetakse projekti „Piirkondliku paindlikkusega inimesekeskne hoolekandemudel“ toetus summas 51 085 eurot, millest on ette nähtud tööjõukuludeks 28 217 eurot ja majandamiskuludeks 22 868 eurot. Projekti finantseerib Sotsiaalministeerium.
78. Eelarvesse võetakse 2021. aasta täpsustatud riigieelarveline toetus raske ja sügava puudega lastele abi osutamiseks summas 1 261 eurot ja 2020. aasta jääk summas 15 148 eurot.
79. Eelarvesse võetakse Interreg Central Baltic projekti „Nature Access to All“ 2020. aasta toetuse jääk summas 1 393 eurot. Projekti raames ehitati erivajadustega inimestele

---

¹ Seletuskirja teksti on täiendatud teisel lugemisel tehtud muudatusettepaneku selgitusega.

ligipääs kalastuskohtadele Roomassaare sadamas, Kuressaare jahisadamas, Kalaaugu jõe kaldal Lahtedevahel, Nasva kalastuskohal ja Salme paadisadamas. Lisati turvalisuse tagamiseks piirded ning veel on vaja lisada infotahvlid ning märkida parkimiskohad invasõidukitele. Kulu kaetakse projekti 2020. aasta jäägist.

80. Eelarvesse võetakse Kuressaare Perekodu projekti „Rehabilitatsiooni teenus“ 2020. aasta jääk summas 16 314 eurot, millest on ette nähtud tööjõukuludeks 11 000 eurot ja majandamiskuludeks 5 314 eurot. Projekti „Raske ja sügava puudega laste hoiu teenus“ 2020. aasta jääk summas 15 046 eurot, millest on ette nähtud tööjõukuludeks 10 000 eurot ja majandamiskuludeks 5 046 eurot. Mõlemat projekti finantseerib Sotsiaalkindlustusamet.
81. Eelarvesse võetakse 2021. aasta täpsustatud riigieelarveline toetus asendus- ja järelhooldusteenuse osutamiseks summas 22 612 eurot.
82. Eelarvesse võetakse majandamiskulud summas 3 981 eurot puudust kannatavate laste laagrites osalemiseks. Kulu kaetakse 2019. aasta Coop`i ja Paulig`i poolt tehtud annetuste jäägist. Kuna 2020.aastal ei saanud laagreid korraldada, siis viiakse annetuse jääk edasi 2021. aasta eelarvesse.
83. Eelarvesse võetakse MTÜ Koos Laste Heaks toetus summas 1 100 eurot majanduslikes raskustes olevate lastega perede toetamiseks toiduainetega. Kulu kaetakse 2020. aastal laekunud toetusest.
84. Eelarvesse võetakse Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse projekti „Rehabilitatsiooni teenus“ 2020. aasta jääk summas 27 887 eurot, millest tööjõukuludeks on ette nähtud 19 037 eurot ja majandamiskuludeks 8 850 eurot. Projekti finantseerib Sotsiaalkindlustusamet.
85. Eelarvesse võetakse matusetootuse 2020. aasta jääk summas 16 285 eurot ja 2021. aasta riigieelarve täpsustatud matusetootus summas 9 882 eurot.
86. Eelarvesse võetakse 2021. aasta täpsustatud riigieelarveline toimetulekutoetus summas 17 473 eurot.
87. Eelarvesse lisatakse projekti „Läti - Eesti militaarpärandi turism“ tööjõukulud summas 1 269 eurot. Projekti kestvus on 01.01.2020 – 31.12.2022 ning eesmärgiks on meelitada piirkonda rohkem külastajaid. Selleks luuakse piiriülene militaarajaloo pärandit tutvustav turismitoode, kuhu integreeritakse Eestis ja Lätis asuvad uued ning juba olemasolevad turismiobjektid. Kulud kaetakse Laucu Celotajs toetusest.
88. Eelarvesse lisatakse tegevustoetus summas 11 500 eurot kogukonna turvalisuse suurendamiseks ja sellega seotud tegevuste rahastamiseks Saare maakonnas. Avalik taotlusvoor toimub maist juunini 2021. aastal. Kulud kaetakse Siseministeriumi sihtotstarbelisest eraldisest.
89. Eelarvesse lisatakse majandamiskulud 20 455 eurot projekti „Kodud tuleohutuks“ läbiviimiseks. Projekti sihtrühmaks on toimetulekuraskustes leibkonnad, lastega pered, puuetega inimesed, eakad ning erakorralist kahju saanud leibkonnad. Kulud kaetakse Siseministeriumi toetusest summas 16 000 eurot ja valla likviidsetest vahenditest 4 455 euro ulatuses.
90. Eelarvesse lisatakse majandamiskulud summas 5 750 eurot Saare maakonna elanikkonna teadlikkuse tõstmiseks kriisisituatsioonides. Planeeritud on seitse koolitust

Saare maakonna elanikele. Kulud kaetakse Siseministeeriumi sihtotstarbelisest eraldisest.

91. Eelarvesse lisatakse projekti „Saare maakonna turundus- ja kommunikatsiooni-tegevused Läti ja Leedu külastajate suunal“ majandamiskulud summas 40 000 eurot. Projekti eesmärk on Saaremaa tutvustamine Läti ja Leedu turismiturul, kuna 2020. aasta turismistatistika näitas, et need oli ainsad arvestatavad välisturud Saaremaa mõistes. Projekti raames on planeeritud välismeediakampaania Riias, visitsaaremaa.ee kampaanialehe loomine Läti ja Leedu turule ning läti- ja venekeelsete sisulehtede uuendamine, reklaamikampaania Läti ja Leedu digikanalites, visitsaaremaa.ee viikingiaasta alalehtede tõlkimine, pressireis Saaremaale Läti/Leedu ajakirjanikele ning blogijatele, meediasuhtlus Läti ja Leedu meediaga, Läti/Leedu telekanali saate ning reklaamklippide filmimine Saare maakonnas. Kogu projekti maksumus on 40 000 eurot, millest 30 000 eurot kaetakse Riigi Tugiteenuste Keskuse maakondade arengustrategia elluviimise toetusmeetmest. Projekti omaosalus 10 000 eurot kaetakse likviidsetest vahenditest.
92. Eelarvesse lisatakse kohaliku omavalitsuse sündmuste infoteenuse projekti majandamiskulud summas 6 426 eurot. Projekti eesmärk on lihtsustada avaliku ürituse menetlust, parendada olemasolevat kultuurisündmuste veebirakendust ja luua veebirakendusele sobiv haldusmudel. Tulemuseks on terviklik ja mugav IT-lahendus avalikus ruumis toimuvate sündmuste haldamiseks, mis lihtsustab ürituse korraldamist. Kulud kaetakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi toetusest 5 462 euro ulatuses ja valla likviidsetest vahenditest 964 euro ulatuses.
93. Eelarvesse lisatakse projekti „Kohaliku omaalgatuse programm“ tegevustoetuste vahendid summas 71 155 eurot, taotluste menetlemise tööjõukulud 2 676 eurot ja majandamiskulud 1 100 eurot. Kulud kaetakse Rahandusministeeriumi toetusest.
94. Eelarvesse lisatakse majandamiskulud üldhariduskoolide ainesektsioonide ja aineolümpiaadide läbiviimiseks summas 33 758 eurot ning lasteaedade õpetajate koolitusteks summas 9 713 eurot. Kulu kaetakse Haridus- ja Teadusministeeriumi toetusest.
95. Eelarvesse lisatakse hallatavate asutuste projektide majandamiskulud summas 33 368 eurot, tööjõukulud summas 32 927 eurot ja antavad toetused summas 610 eurot. Kulud kaetakse omatuludest, projektitoetustest ja 2020. aasta projektivahendite jääkidest.
96. Eelarvesse võetakse Kuressaare Hoolekande tööjõukulud summas 83 068 eurot ja majandamiskulud summas 6 932 eurot. Alates 1. aprillist on kavandatud 24 koduhooldaja palgatõus 50 eurot, kuue koduhooldaja töökoha töötasud ning muu personali palgatõus. Majandamiskulud summas 6 932 eurot moodustavad suurenevad kulutused autode kütusele seoses lisanduvate töökohtadega. Kulud kaetakse tasulisest koduteenusest.

Põhitegevuse kulude ümberkanded

97. Eelarves tõstetakse ümber projekti „Lääne-Eesti vesiviljeluse tegevuskava“ omaosalus summas 4 677 eurot projektitoetuste vahendite reall majandamiskuludeks.

98. Eelarves tõstetakse ümber avaliku ruumi kujundamine muu majanduse tegevusalal summas 25 000 eurot muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevusalale, seoses riigi kontoplaani juhendiga vastavusse viimisega.
99. Eelarves tõstetakse ümber projekti „Tori jõe puhastamine“ omaosalus summas 504 eurot jäätmekäitluse tegevusalalt bioloogilise mitmekesisuse ja maastikukaitse tegevusalale.
100. Eelarves tõstetakse ümber Saaremaa kalmistute majandamiseks ette nähtud vahendid summas 47 000 eurot avalike alade tegevusalale.
101. Eelarves tõstetakse ümber projekti „Viikingiaasta 2021“ omaosaluse vahendid summas 10 000 eurot muu vabaaja tegevusalale vaba aja ürituste tegevusala toetuste vahenditest.
102. Eelarves tõstetakse ümber kultuuri- ja spordiosakonna projektivooru eelarve vahendid summas 5 876 eurot Orissaare piirkonna spordijuhi personalikulude katteks.
103. Eelarves tõstetakse ümber majandamiskuludest toetuseks OÜ-le Atko Liinid ettenähtud koolitranspordi hüvitis.
104. Eelarves tõstetakse ümber Kihelkonna piirkonna teede hoolduse vahenditest 5 000 eurot tegevustoetuseks MTÜ-le Vilsandi Külaselts Vilsandi teede hoolduseks.
105. Eelarves tõstetakse ümber Orissaare Spordihoone majandamiskulud MTÜ Orissaare Sport tegevustoetuseks summas 18 500 eurot.
106. Eelarves tõstetakse ümber Kuressaare Perekodu sõidukuludest 3 780 eurot koolitranspordi tegevusalale õpilaste transportimiseks Tartu Hiie Kooli. Õpilaste transporditeenust osutab OÜ Siinorite Transport.
107. Eelarves tõstetakse ümber Sandla Rahvamaja remondimehe tööjõukulud summas 1 215 eurot Saaremaa Halduse eelarvesse.
108. Eelarves tõstetakse ümber huvihariduse- ja huvitegevuse toetuse kulud summas 15 012 eurot Saaremaa Noorsootöö Keskuse tööjõukuludeks.
109. Eelarves tõstetakse ümber MTÜ Muratsi Kalur ja MTÜ Sandla Külade Selts sihtfinantseerimise toetused summas 5 571 eurot, kuna toetused klassifitseeruvad sihtotstarbe järgi investeringutoetusteks.

Investeeringutegevuse tulud

110. Eelarvesse võetakse täiendav riigieelarveline eraldis summas 1 270 000 eurot Papissaare tee, Raudtee tänava ja Lagenõmme karjääri tee parendamiseks.
111. Eelarvesse võetakse Riigi Tugiteenuste Keskuse väikesaarte programmi toetus summas 82 025 eurot Abruka jäätmemajanduse kaasajastamise projekti raames.
112. Eelarvesse võetakse Riigi Tugiteenuste Keskuse väikesaarte programmi toetus summas 124 661 eurot projekti „Kiire internet ja raadiosidevõimekus Vilsandil“ raames.
113. Eelarvesse võetakse eriolukorra investeringu toetus summas 156 578 eurot Orissaare Kultuurimaja fassaadi remondiks.
114. Eelarvesse võetakse eriolukorra investeringu toetus summas 28 641 eurot Kuressaare Rohu Lasteaia hoone fassaadi remondiks ja mänguväljaku parendamiseks.

115. Eelarvesse võetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti LEADER-meetme toetus summas 18 986 eurot projektile „Viimane lihv Lümända mänguväljakule“.
116. Eelarvesse võetakse Riigi Tugiteenuste Keskuse toetus projektile „Sõrve sääre külastuskeskkonna infrastruktuuri parendamine külastatavuse suurendamiseks (Sääre tehnohoone)“ summas 75 000 eurot. Toetus saadakse kahes etapis, millest esimene osa moodustab 113 106 eurot ja teine osa 111 894 eurot. Kinnitatud eelarves on juba arvestatud Sääre tuletorni tehnohoone rekonstrueerimise toetuseks vahendid summas 150 000 eurot.

Investeeringustegevuse kulud

117. Eelarvesse võetakse Papissaare tee rekonstrueerimiseks 1 000 000 eurot, Raudtee tänava ning Pihntla ja Raudtee tänavate ringristmiku ümberehituseks 200 000 eurot ning Lagenõmme kruusakarjääri tee rekonstrueerimiseks 70 000 eurot. Kulud kaetakse täiendavast riigieelarvelisest eraldisest.
118. Eelarvesse võetakse investeeringuvahendid summas 200 000 eurot, millest 50 000 eurot on ette nähtud Sääre parkla rajamiseks, 15 000 eurot Tehumardi parkla parendamiseks, 25 000 eurot Upa kergliiklustee rajamiseks, 25 000 eurot Salme piirkonna teede seoses Salme alevikus teostatavate trassi töödega, 15 000 eurot Ratla parkla rajamiseks, 25 000 eurot Pihntla piirkonna teede seoses Kaali-Kõljala kergliiklustee rajamisega, 20 000 eurot Lümända piirkonna teede seoses pargiteede korrastamisega ning 25 000 eurot Saaremaa ralliga seonduvate teede parendamiskuludeks.
119. Eelarvesse võetakse riigigümnaasiumi piirkonna arendustööde jääk summas 318 233 eurot. Tulenevalt koostööleppes Haridus- ja Teadusministeeriumiga kohustub vald arendama rajatava riigigümnaasiumi piirkonna infrastruktuuri (teed, parklad jmt). Vastavalt hanke tulemustele on investeeringu kogumaksumus 796 688 eurot, millest 2020. aasta eelarves olid vahendid summas 320 000 eurot ja 2021. aastaks on eelarves ette nähtud vahendid 476 688 eurot.
120. Eelarvesse võetakse Abaja Puhkeala MTÜ sihtfinantseeringu vahendid summas 12 500 eurot. 2020. aasta müüs Saaremaa vald enampakkumise tulemusena eraisikutele Allikakaevu maaüksuse. Osavallakogu nõustus tehinguga eeldusel, et nimetatud summa kasutatakse Kihelkonna piirkonnas merele ligipääsude parendamiseks. Nimetatud summa kasutatakse vallale kuuluval maaüksusel lautrikoha rajamiseks.
121. Eelarvesse võetakse Abruka jäätmemajanduse kaasajastamise projekti raames Abruka sadamas asuva jäätmemaja laiendamise kulud summas 19 500 eurot ning Abruka sadamasse tõstuk-seadme soetamiseks 77 000 eurot. Sadamas asuvat jäätmemaja laiendatakse, kuna vald loobub kahe eramaal asuva jäätmemaja kasutamisest ning jäätmekonteinerid koondatakse sadamas asuvasse vallale kuuluvasse jäätmemajja, mis tänu oma asukohale lihtsustab konteinerite laevale laadimist. Laadur-tõstuk on vajalik konteinerite, suuremõõtmeliste jäätmete, ehitusjäätmete ja vanaraua laevale laadimiseks ning konteinerite ja raskemate kaupade laevalt maha laadimiseks. Kulu kaetakse Riigi Tugiteenuste Keskuse väikesaarte programmi toetusest summas 82 025 ning likviidsetest vahenditest summas 14 475 eurot.

122. Eelarvesse võetakse projekti „Kiire internet ja raadiosidevõimekus Vilsandil“ investeerimistegevuse vahendid summas 146 660 eurot tagamaks Vilsandi saarel ühtlane ja kvaliteetne mobiilside ja interneti levik. Kulu kaetakse Riigi Tugiteenuste Keskuse väikesaarte programmi toetusest summas 124 661 eurot ja omaosalus likviidsetest vahenditest summas 21 999 eurot.
123. Eelarvesse võetakse täiendavad vahendid investeringukulude rea planeeringud ja projektid suurendamiseks summas 262 000 eurot. Kinnitatud eelarves on 2021. aastaks ette nähtud vahendid summas 40 000 eurot. Vastav eelarverida on ette nähtud ehitusprojektide ja uuringute kulude katteks. Antud vahenditest kavandatakse Talve tänava rekonstrueerimise projekteerimist lõigul Pihla tee - Uus-Roomassaare tänav ning Marientali 27 büroohoone, Tallinna 10 administratiivhoone ja Orissaare Kultuurimaja projekteerimistöid. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest
124. Eelarvesse võetakse vahendid Sääre tuletõrje veevõtukohta rajamiseks summas 30 000 eurot. Sääre tipule nõuetekohase tuletõrje veevõtukohta rajamine tuleneb Päästeameti nõuetest. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
125. Eelarvesse võetakse Saaremaa Haldusele soolapuisturi soetamiseks 12 000 eurot. Puistur soetatakse maapiirkondades kergliiklusteedel ja vallale kuuluvatel tänavatel libedusetõrje teostamiseks. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
126. Eelarvesse võetakse Kuressaare Linnamajandusele Tehnika 8 kinnistu ja sellel asuva angaari soetamiseks 41 000 eurot. Praegu renditakse talihooldes soola hoiustamiseks angaari ning kesklinna mööblit hoiustatakse Kuressaare Soojuse platsil. Tehnika 8 ost võimaldab kõik vajalikud vahendid hoiustada ühes kohas, kuna uus kinnistu piirneb olemasoleva Kuressaare Linnamajanduse Tehnika 10 kinnistuga. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
127. Eelarvesse võetakse vahendid AS Kuressaare Veevärk aktsiakapitali suurendamiseks summas 43 108 eurot. AS Kuressaare Veevärk tõstab Kuressaare linna tänavatel ligi 100 kaevuluuki teekatte pinnaga tasaseks, mis on praegu üle 3 cm madalamad, parandades liiklemise mugavust, maksumuses 20 000 eurot ja eelarves suurendatakse Kuressaare Hariduse tänava sadeveetrasside rekonstrueerimise vahendeid maksumuses 23 108 eurot. Kinnitatud eelarves on vahendeid ette nähtud 50 000 eurot.
128. Eelarvesse võetakse Rahandusministeeriumi eraldatud regionaalse investeringu toetus summas 5 000 eurot. Toetus on määratud riigihalduse ministri 18. jaanuari 2021. a käskkirjaga Nasva Elamus MTÜ-le. Rahandusministeerium kannab toetuse summa Saaremaa vallale. Raha eraldatakse MTÜ-le toetuslepinguga.
129. Eelarvesse võetakse Orissaare Kultuurimaja fassaadi remont summas 165 310 eurot, ehituse kogumaksumuseks läbi kahe eelarve aasta on arvestatud 183 378 eurot. Töödega alustati 2020. aasta sügisel ning jätkatakse 2021. aasta kevadel ja suvel. Kulu kaetakse eriolukorra investeringute toetuse järgist.
130. Eelarvesse võetakse Tornimäe Rahvamaja tuleohutuse ettekirjutuse täitmiseks 150 000 eurot, mis kaetakse likviidsete vahendite arvelt. Päästeameti Lääne päästkeskus kontrollis 13.05.2019 Tornimäe Rahvamaja hoonet, kus tuvastati tuleohutusnõuete rikkumised. Tuleohutusnõuete rikkumiste ettekirjutuste kõrvaldamiseks valmis tuleohutusaudit, mille koostas Tulipunane OÜ. Ettekirjutuse esialgne tähtaeg oli 31.12.2020, kooskõlastatud pikendamistaotluse alusel on uus lõpptähtaeg 31.07.2022.

Ettekirjutuse alusel koostatud projekti alusel on tööde hinnanguline maksumus 150 000 eurot.

131. Eelarvesse võetakse Saaremaa Muuseum SA projekti „Kuressaare linnuse kirdetiiva katuse remont“ antud sihtfinantseerimine summas 23 773 eurot. Kogu katuse remonttööde maksumus on 53 773 eurot. Kultuuriministeerium katab katuse remondist 30 000 eurot ja valla osa kaetakse likviidsetest vahenditest.
132. Eelarvesse võetakse Orissaare Lasteaiale eraldatud regionaalne toetus summas 10 000 eurot, millest soetatakse lasteaiale uus mängulinnak.
133. Eelarvesse võetakse Kuressaare Rohu Lasteaia fassaadi remont ja mänguväljaku parendamine summas 38 837 eurot, ehituse kogumaksumuseks läbi kahe eelarve aasta on arvestatud 108 320 eurot. Töödega alustati 2020. aastal ning jätkatakse 2021. aasta kevadel. Kulu kaetakse eriolukorra investeeringute toetuse jäägist.
134. Eelarvesse võetakse Kuressaare Tuulte Roosi Lasteaia projekteerimistööde lõppaktist tuleneva kohustuse tasumiseks vahendid summas 29 796 eurot.
135. Eelarvesse võetakse 2020. aasta Salme Põhikooli projekteerimise eelarve jääk summas 30 000 eurot Salme Põhikooli rekonstrueerimiseks vajaliku eelprojekti koostamiseks. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
136. Eelarvesse võetakse Hariduse 13 hoone projekteerimise vahendid summas 83 160 eurot. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
137. Eelarvesse võetakse Valjala Põhikooli rekonstrueerimiseks täiendavalt 23 874 eurot. 2021. aasta kinnitatud eelarves on Valjala Põhikooli rekonstrueerimiseks 1 123 600 eurot. Läbiviidud hanke tulemusel on tööde maksumus 1 147 474 eurot.
138. Eelarvesse võetakse projekti „Viimane lihv Lümända mänguväljakule“ investeerimistegevuse kulud summas 24 981 eurot, millest 18 986 eurot kaetakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti LEADER-meetme toetusest, 5 000 eurot regionaalsete investeeringute 2020. aasta jäägist ning omaosalus 995 eurot likviidsetest vahenditest.
139. Eelarvesse võetakse Kuressaare Ida-Niidu Lasteaeda akustikaplaatide paigaldamiseks 13 157 eurot eesmärgiga parandada lasteasutuse ruumiakustikat. Kulud kaetakse likviidsetest vahenditest.
140. Eelarvesse võetakse Pihla Kooli akustikaplaatide paigaldamiseks 4 564 eurot eesmärgiga parandada õppeasutuse ruumiakustikat. Kulud kaetakse likviidsetest vahenditest.
141. Eelarvesse võetakse Kuressaare Hoolekande juurdeehitise projekteerimise eelarve jääk summas 7 000 eurot Suur-Põllu tänava äärse kiviaia korrastamiseks tulenevalt Muinsuskaitseameti märgukirjast.
142. Eelarvesse võetakse Sääre tuletorni tehnohoone täiendav kulu summas 40 144 eurot seoses hanke tulemuste täpsustumisega. Kinnitatud eelarves on Sääre tuletorni tehnohoonele ettenähtud vahendid summas 300 000 eurot. Objekti lõplik maksumus on 340 144 eurot, millest projekteerimis- ja ehitustööd moodustavad 329 644 eurot ja omaniku järelevalve teenus 10 500 eurot. Kulu kaetakse maakondade arengustrateegiate toetusmeetmest.
143. Eelarvesse lisatakse täiendavad vahendid Sõmera veevärgi korrastamiseks summas 286 070 eurot. Veevärgi rekonstrueerimiseks küsiti toetust KIK vastavast meetmest ja

sellekohane otsus tehakse juunis 2021. Kinnitatud eelarves on Sõmera veevärgile ettenähtud vahendeid 200 000 eurot. Kulud kaetakse likviidsetest vahenditest.

144. Eelarvesse lisatakse vahendid Orissaare alevikku korvpalliväljaku rajamiseks summas 22 000 eurot. Kulud kaetakse likviidsetest vahenditest.

Investeermistegevuse kulude ümberkanded

145. Eelarves tõstetakse ümber remondifondi vahendid, mis kvalifitseeruvad investeeringuks summas 10 925 eurot Marientali 27 keldrikorruse rietusruumide ja WC korrastuseks.
146. Eelarves tõstetakse ümber Salme piirkonna teede investeeringute vahendid summas 50 000 eurot Transpordiametile antavaks sihtfinantseeringuks seoses trassi rajamisega Salme alevikku.
147. Eelarves tõstetakse ümber MTÜ Muratsi Kalur ja MTÜ Sandla Külade Selts sihtfinantseerimise toetused summas 5 571 eurot, kuna toetused klassifitseeruvad sihtotstarbe järgi investeeringutoetusteks.

Finantseerimistegevuse kulud

148. Eelarvesse võetakse kapitalirendikulu Kuressaare Linnamajanduse kalluri väljavahetamiseks summas 60 000 eurot. Eelmine kallur on 31 aastat vana ning amortiseerunud. Kallurit kasutatakse baasmasinana lumetõrjel esimese järgu tänavatel (Tallinna, Pihla, Smuuli jne.) ning uue masina lisaseadmete tõttu on seda võimalik kasutada paljudel erinevatel töödel. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
149. Eelarvesse võetakse kapitalirendikulu Kuressaare Linnamajanduse minilaaduri soetamiseks 7 000 eurot. Uus minilaadur võimaldab Kuressaare linnas teostada lumetõrje kaheksa tunni asemel nelja tunniga. Lisaks suureneb lähiaastatel Kuressaare linnas kõnniteede maht Saaremaa Gümnaasiumi lähiümbruse ja Aia tänava pikenduse tõttu. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.
150. Eelarvesse võetakse kapitalirendikulu Saaremaa Haldusele teeäärse võsa niitmise tehnika soetamiseks summas 16 000 eurot. Tehnika koosneb traktorist ning poomist koos erinevate niidupeadega. Soetatava tehnikaga viiakse lähema kolme aasta jooksul vallale kuuluvad teed vastavusse tee seisundinõuetega, mille järgi peab külgnähtavus olema minimaalselt üks meeter külakraavi välisservast või selle puudumisel mulde alumisest servast. Kulu kaetakse likviidsetest vahenditest.

Kinnitatud 2021. aasta eelarve suureneb esimese lisaeelarvega 5 745 048 eurot ja koondeelarve maht on sejärel 67 096 783 eurot.

Saaremaa valla 2021. aasta koondeelarve	kinnitatud eelarve	lisaelarve	uus eelarve
PÕHITEGEVUSE TULUD	49 476 969	1 430 131	50 907 100
Maksud	27 237 000	0	27 237 000
Kaupade ja teenuste müük	3 741 583	150 423	3 892 006
Saadavad toetused	18 298 386	1 279 708	19 578 094
Muud tegevustulud	200 000	0	200 000
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	45 621 343	2 172 885	47 794 228
sh antavad toetused	4 528 293	210 486	4 738 779
sh muud tegevuskulud	41 093 050	1 962 399	43 055 449
Üldised valitsussektori teenused	5 603 379	1 269	5 604 648
Antavad toetused tegevuskuludeks	52 780		52 780
Muud tegevuskulud	5 550 599	1 269	5 551 868
Avalik kord ja julgeolek	53 345	38 976	92 321
Antavad toetused tegevuskuludeks	15 000	11 500	26 500
Muud tegevuskulud	38 345	27 476	65 821
Majandus	3 584 744	605 943	4 190 687
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 110 777	88 266	2 199 043
Muud tegevuskulud	1 473 967	517 677	1 991 644
Keskkonnakaitse	2 051 457	514 444	2 565 901
Antavad toetused tegevuskuludeks	33 000	0	33 000
Muud tegevuskulud	2 018 457	514 444	2 532 901
Elamu- ja kommunaalmajandus	430 000	-22 000	408 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	72 000	0	72 000
Muud tegevuskulud	358 000	-22 000	336 000
Tervishoid	28 000	0	28 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	25 000	0	25 000
Muud tegevuskulud	3 000	0	3 000
Vaba-aeg, kultuur ja religioon	4 849 210	128 882	4 978 092
Antavad toetused tegevuskuludeks	925 710	24 741	950 451
Muud tegevuskulud	3 923 500	104 141	4 027 641
Haridus	24 686 246	618 700	25 304 946
Antavad toetused tegevuskuludeks	404 209	40 946	445 155
Muud tegevuskulud	24 282 037	577 754	24 859 791
Sotsiaalne kaitse	4 309 962	286 671	4 596 633
Antavad toetused tegevuskuludeks	889 817	45 033	934 850
Muud tegevuskulud	3 445 145	241 638	3 686 783
PÕHITEGEVUSE TULEM	3 855 626	-742 754	3 112 872
INVESTEERIMISTEGEVUS	-6 313 628	-1 733 272	-8 046 900
Põhivara müük (+)	300 000	0	300 000
Põhivara soetus (-)	-10 251 668	-3 063 141	-13 314 809
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	5 559 891	1 755 891	7 315 782
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-1 072 800	-96 844	-1 169 644
Osaliste soetus (-)	-594 551	-329 178	-923 729
Finantstulud (+)	500	0	500
Finantskulud (-)	-255 000	0	-255 000
EELARVE TULEM (ülejäak (+), puudujääk (-))	-2 458 002	-2 476 026	-4 934 028
FINANTSEERIMISTEGEVUS	1 943 627	0	1 943 627
Kohustuste võtmine (+)	5 500 000	83 000	5 583 000
Kohustuste tasumine (-)	-3 556 373	-83 000	-3 639 373
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-514 375	-2 476 026	-2 990 401
suurenemine (+), vähenemine (-)			